

УДК 821.161.2-1*342.9.09:801.66:398Голобородько В.
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2023.34.04>

Вікторія Гагара, асп.
ORCID: 0009-0007-1348-4058
e-mail: haharav19@gmail.com

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО – МАЙСТЕР НЕКЛАСИЧНИХ ВІРШОВИХ ФОРМ: ВІРШОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ

Проведено віршознавчий аналіз творчого доробку Василя Голобородька, зокрема вибраного його поезій "Яблуко добрих вістей". Ця тема є недослідженою в українському літературознавстві, хоча творчість Василя Голобородька і піддавалася дослідженню в інших аспектах, зокрема у фольклористичному – у дисертації Юлії Шутенко. Акцентується на аналізі неklasичних віршових форм у поетичній творчості автора. За однією із прийнятих класифікацій неklasичний вірш поділяється на дольник, тактовик та акцентний вірш, залежно від зміни кількості міжкіттових інтервалів. Ці форми мають різну продуктивність в українській поезії загалом та в творчості Василя Голобородька зокрема. Поліметричною суперформою неklasичного вірша є верлібр, найпродуктивнішим автором якого серед своїх сучасників був і є Василь Голобородько. Це пов'язується з такою рисою його творчості як фольклоризм. Серед наведених у статті прикладів поезії є зразки, що відсилають нас до фольклорних джерел його творчості, говірного народного вірша, що є джерелом для неklasичних віршових форми та, зокрема, верлібру. Разом із цим зустрічаємо у збірці також поодинокі цікаві зразки тактовика, дольника та акцентного вірша, які детально проаналізовано у статті, зокрема вірші "Весна", "Чистила мати картоплю", "Полотняні птахи", "Зголоднілим язика зав'язали на вузол...". Аналіз таких творів дає змогу простежити такі тенденції його творчості, як тягіння до неврегульованості, незначне переважання тактовиків у неверлібрових віршах, фольклоризм як провідний принцип як у верлібрах, так і в решті віршів, чергування експресивних та медитативних мотивів у поетичній творчості, відтворення в ритміці розмовного мовлення та говірного фольклорного вірша, передача в поезії унікальних особливостей української мови та густих насичених автентичних образів.

Ключові слова: Василь Голобородько, поезія, неklasичний вірш, дольник, тактовик, акцентний вірш, верлібр, збірка "Яблуко добрих вістей", фольклоризм, ритмічна неврегульованість, поліметрія.

Вступ. Коли ми говоримо про неklasичний вірш, то маємо на увазі тонічний вірш, де наголос, його кількість і періодичність відіграють найбільшу роль у ритмотворенні. Тонічний вірш в українському віршознавстві прийнято класифікувати за зміною кількості міжкіттових інтервалів на дольник, тактовик та акцентний вірш. І якщо ми заглибимося в сучасні дослідження українського вірша, то побачимо, що дольник як форма, що стоїть на помеж'ї тоніки і силаботоніки, зустрічається в чистому вигляді досить часто. Якщо ми почнемо шукати акцентний вірш як тонічний вірш найвищого порядку, то нам може також пощастити і знайдуться автори, у яких він є досить продуктивним як самостійний розмір. Пошуки ж тактовика для нас можуть рідше увінчатися успіхом, особливо, коли йдеться про чисті його форми, а тим паче якщо йдеться про рівнокіттовий тактовик. Окрім цього, досліджуючи творчість українських поетів у віршознавчому аспекті, виходимо на поліметричну суперформу неklasичного вірша, таку як верлібр.

Василь Голобородько – автор, поетична творчість якого здебільшого наскрізно тонічна, він – найпродуктивніший український поет-верлібрист свого часу. Це пов'язано з генезою його творчості, що черпає свої витoki з фольклору, зокрема, говірних і речитативних жанрів усної народної творчості. Багато сторінок його біографії говорять про це, взяти хоча б таку сторінку його життєпису, як здобуття ступеня магістра в Луганському педагогічному університеті імені Тараса Шевченка за дослідження семантики українських казок. І справді, багато з його верлібрів відсилають нас до усної народної творчості.

Дослідниця поезії Василя Голобородька в контексті фольклору Юлія Шутенко зазначає такі провідні принципи його творчості, як: "фольклоризм; насичений метафоризм; визнання існування сакрального; органічність творення; зосередження уваги на природі, людині, всесвітові, причому людина перебуває у єдності з іншими складовими світу: травою, водою, землею, сонцем тощо; недовомленість; вільне віршування" [5].

Для цієї статті досліджено видання віршів Василя Голобородька від видавництва "Абабагаламага" [2], де вміщені твори з різних збірок поета різних років, а отже

чудово ілюструють всю палітру ритмотекстів його творчості. Було проаналізовано 259 віршових творів. Ритмічна палітра поета простягається здебільшого у площині тонічних розмірів, зокрема, там присутні: верлібри (96,53 % творів), тактовики (1,54 % творів), дольники (1,16 % творів) та акцентний вірш і силаботонічний вірш, зокрема, ямб, (по 0,39 % творів).

Провідним розміром поета є верлібр, він займає чільне місце у його поетичному доробку, що є навіть творчим почерком митця, про що зазначає також і Юлія Шутенко, говорячи про "вільне віршування" [5]. Про це писали як дослідники, так і сам письменник у автобіографічній статті "Посівальником через усе життя" [3, с. 523]. Його дитинство на україномовному Донбасі (а народився він у 1945 р.!), його навчання в українській школі, те, що він застав усі українські традиції, не знищені ще російсько-радянською окупацією тих українських земель: колядки, посівання, весілля, проводи, похорони, вечірні співи селом, толоки під час будівництва нових хат – усе це відбилосся на творчості поета, на виборі мотивів для його творів, виборі ритмомелодики, синтаксичного стилю, природному чутті мови, її дихання, наголосів і міжнаголосених інтервалів. Надалі Василь Голобородько починає збирати український фольклор, який на його очах винищується в українському селі. Образність – ось що спонукало його робити це в першу чергу, бо, як він каже: "у тих віршах, які я в той час знав головне із шкільної програми, образності я не знаходив" [3, с. 525].

Василь Голобородько бачив великий ресурс у мові, у її унікальності: "у цьому відіграють визначну роль гарматичні категорії, яких в інших мовах не існує: клична форма відмінків, дуаліс, демінутив тощо. Так хочеться відродити у своїх віршах ті рідко вживані форми!" [3, с. 527]. "Розуміючи мову отак, я написав кілька віршів," – пише поет [3, с. 527]. Проте аналізуючи його вірші, ми бачимо, що не кілька – цілий корпус поетичних текстів автора – з живою мовою, з рідних джерел. У своїх текстах він надихається фольклором і творить своє, оповідає нам легенду, казку поетичною мовою, насиченою образами, фіксує історичні миті своєї сучасності, з іронією, а подекуди і сатирично, і передає прийдешнім поколінням.

© Гагара Вікторія, 2023

Саме тому верлібр Василя Голобородька такий обґрунтований, виходить із фольклорної говірної традиції, продовжує говірний народний вірш і фіксує мовну унікальність.

Верлібр і справді можна вважати суперрозміром, який є поліметричною формою, синтезом різних розмірів у неврегульованому чергуванні, оскільки провідним в ньому є не єдиний розмір, а синтаксична обґрунтованість, образна насиченість, ідейно-емоційне забарвлення. Водночас, ритмічна цілісність верлібру часто є засобом додаткової експресії, надає йому структурованості, емоційного навантаження, служить для проведення асоціативних паралелей, інтертекстуальності й додаткового смислового прочитання. Так, ритміка верлібрів Василя Голобородька відсилає нас до фольклорних джерел його творчості, глибокого закорінення в народні образи, ритми, символи. Тут можна згадати такі тексти, як "Ніде нічого не трапляється" [2, с. 140], що нагадує авторські сентенції-прислів'я, присвячені абсурдності свого часу:

Ніхто не вартий доброго слова –
тільки той, про кого в газету пишуть.
Ніхто не живе правильно –
окрім нас, радянських людей.
Ніде так важко не живеться людині,
як за кордоном.

"Виправдання гіперголою" [2, с. 332], що нагадує нам історичні оповідання та легенди:

Оповідать: Семен Палій мав півтора сажні зросту,
оповідають: Семен Палій важив дванадцять пудів,
жоден кінь його не видержував,
оповідають: Семен Палій ставав чудодійно безсмертним,
наче місяць, старів і молодів.

"Із хроніки роду" [2, с. 298] нагадує нам літописання власного роду:

Одного дня
року 1929-го
мій дід і бабуся
відчули, що вони птахи...

"Яворовий лист" [2, с. 291], що нагадує чарівну казку про лісового господаря ведмедя:

Паду до ведмедя-деримеда:
"Баре, баре, – скажу, –
ти ходиш лісами-борами,
ти сильній за всіх,
ти й борти не боїшся видирати –
нагни мені високого явора..."

"Кривий танець" [2, с. 232], який звучить веснянками, а потім змінюється натяками на історичні пісні та думи:

На горі дівчата
– у вишиваних сорочках –
кривий танець ведуть,
весну веселу гукають...
...
А попід горою військо іде:
кривавим змієм витікає з-за рогу...

...
Так, долиною військо
козацьке іде, попереду гетьман,
замислений про Берестечко,
військо іде, жупани – як мак процвітає...

Попри верліброву спрямованість творчості автора, зауважуємо певну кількість тактовикових, дольникових та акцентних ритмів, а також силаботоніки (всього разом 3,47 % творів). Тож хочемо зупинитися на детальнішому аналізі цих творів, оскільки саме тонічні неверліброві, або доверліброві, ритми становлять наш особливий науковий інтерес. Так, мусимо погодитися, їх у Василя Голобородька небагато, але тим вони й цікаві. Адже в цілком собі класичних силаботонічних поетів ми також із цікавістю вишукуємо тонічні ритми, це вміння будувати ритм на акцентах і балансуванні міжкіткових інтервалів, підпорядковане абсолютному поетичному слуху.

Варто зазначити тут, що тонічні та силаботонічні розміри, якими послуговується поет, не ізотонічні: якщо ямб – то це вільний ямб, у якому від 4 до 7 стоп у рядку, якщо це дольник – то тут буде нерівномірно чергуватися 3- і 4-іктовий дольник, якщо це тактовик – то іктив тут може бути від 2-х до 5-ти. Власне, це дуже красномовно підтверджує загальну верліброву (вільновіршову) рису творчості.

Візьмімо вірш "Весна" [2, с. 15], написаний різноіктовим дольником, де кількість іктив змінюється від 3 до 5-ти в різних рядках, подекуди пришвидшуючись так званим "прихованим" іктом, коли з'являється 4 міжнаголошені інтервали, що також в контексті існування поруч із 1- та 2-складовими інтервалами творить дольник (за класифікацією київської віршознавчої школи за керівництва Н. В. Костенко – наприклад, див. колективну монографію "Український дольник" [4]). Ритм "Весни" бурхливий, хвилеподібний, але тонічно упорядкований – адже дольник найменш тонічний, помежівний розмір, який ще тяжіє до силаботоніки й часом включає в себе форми, які є ізометричними силаботонічним трискладовикам (анapestу, наприклад, у цьому вірші):

ВЕСНА

Гай, здається, пісні солов'їв	-1-2-2-	Дк4
зеленавим вогнем підпалили.	2-2-2-1	Дк3 (Ан3)
Величезною щіткою терників	2-2-4-	Дк4
весна-дівка бугри побілила.	2-2-2-1	Дк3 (Ан3)
Мед тягучий озимини	-1-4-	Дк4
в прямокутниках тихих поля.	2-2-1-1	Дк3
Журавліні ключі в вишині	2-2-2-	Дк3 (Ан3)
відмикають широку волю.	2-2-1-1	Дк3
"Гай одягсь", – батько очі поклав	-1-0-1-2-	Тк5
заволожені з возу старого.	2-2-2-1	Дк3 (Ан3)
Під колеса пахучі лягла,	2-2-2-	Дк3 (Ан3)
ніби скатерть, широка дорога.	2-2-2-1	Дк3 (Ан3)
На тюльпаних із сонцем буграх,	2-2-2-	Дк3 (Ан3)
де похнюпились білі клени,	2-2-1-1	Дк3
чути, як в далину дівтора	-4-2-	Дк4
шелестить, як листочки зелені.	2-2-2-1	Дк3 (Ан3)
(1963)		

Як ми бачимо, дольник тут різноіктовий, вільний, але певною мірою (на 50 %, якщо точніше) тяжіє до класичного трискладовика, цілком врегульованого тристопного анапеста. "Весна" – сам мотив – весняний, пейзажний – змушує бунтувати в межах класичних силаботонічних канонів, де

таки перемагає дольник, вітер змін, ознака переходу із силаботоніки в тоніку. Важливим "бунтівним" структурним елементом тут є також хорейчна анакруза, що ламає класичний ритм із перших складів, утверджує загальну тонічність вірша й цілком відповідає його настроєвості.

Та не дольником єдиним, цікавим у творчості Василя Голобородька є те, що тактовикові ритми в контексті не-класичних розмірів переважають. Тактовик – це ритм здебільшого говірний, у творчості поета – притаманний медитативним, "зануреним у себе" віршам, з ліричними, авторськими відступами, принаймні таким він постає у віршах Василя Голобородька. Наприклад, наведемо два

прецікаві твори: "Чистила мати картоплю" [2, с. 18] – інверсивний, інтровертний, діалоговий, і "Полотняні птахи" [2, с. 19] – фольклоризований, пісенно-голосінний, емоційний та експресивний. Обидва білі вірші, тобто неримовані, але однозначно це не верлібри, адже збережена строфіка і тонічний ритм.

ЧИСТИЛА МАТИ КАРТОПЛЮ

Хлопчик на гармоньці грав, грав на гармоньці хлопчик.	-3-1- -2-1-1	Дк3 (Х4) Дк3
"А де мій тато?" – запитував хлопчик, хлопчик запитував: "А де мій тато?"	1-1-2-2-1 -2-3-1-1	Дк4 Тк4
Мати картоплю чистила, чистила мати картоплю, нахилилася, не знайде ніяк картоплину, картоплину ніяк не знайде, нахилилася.	-2-1-2 -2-2-1 2-4-1-2-1 2-2-2-2-2	Дк3 Дк3 (Д3) Дк5 Дк4 (Ан4)
"Он Миколці тато купив велосипеда, велосипеда купив тато Миколці, а мій тато чомусь не купує, не купує чомусь мій тато".	2-1-2-3-1 3-2-0-2-1 1-0-2-2-1 2-2-1-1	Тк4 Тк4 Тк4 Дк3
На гармоньці п'ять гудзиків білих, п'ять білих гудзиків на гармоньці. Мати ніяк не знайде картоплину, картоплину ніяк не знайде мати. (1963)	2-2-2-1 1-1-4-1 -2-2-2-1 2-2-2-0-1	Дк3 (Ан3) Дк4 Дк4 Тк4

ПОЛОТНЯНІ ПТАХИ

На подвір'ї випускала молодиця, ой-да, із рук полотняних птахів, а вони ж такі веселі, крилами тріпотіли, ой-да.	2-3-3-1 1-1-2-2- 2-1-2-1 -4-2-	Дк3 (Х6) Дк4 Дк3 Дк4
Вулицею ішла вдова Степаниха: як погляне, як погляне на подвір'я – аж похолела молодиця, аж птахи полотняні злякано затріпотіли.	-4-1-2-1 -2-3-3-1 -2-3-1 2-2-1-5-1	Дк5 Тк4 Тк3 Дк5
"Ой ти, Степанихо, ой ти, вдово, та хай тебе заздрість хоч із'їсть, а мій чоловік мене вірно любить, а мій чоловік мій буде".	-3-1-1-1 1-2-3- 1-2-2-1-1 1-2-0-1-	Дк4 (Х5) Тк3 Дк4 Тк4
Птахи полотняні крилами радісно стрепенули, попід вишні полетіли, ой-да. (1963)	1-2-1 -2-4-1 2-3-2-	Дк2 Дк4 Тк3

У кожному з цих віршів чистий тактовиковий ритм становить понад 25 %, у зв'язку з чим решту ритмічних домішок розглядаємо як ритмічні форми тактовика (орієнтуючись на класифікацію київської школи віршознавців за керівництва Н. В. Костенко, висвітлену у віршознавчих семінарах і конференціях, зокрема, у збірці "Український тонічний вірш: Дк, Тк, Акц, В.в. Тактовик: типологія форм", де, зокрема, Н. В. Костенко, посилаючись на іншу свою статтю, включає до тактовикових форм і повнонаголошені форми трискладовиків, якщо такі з'являються у вірші з провідним тактовиковим розміром, і дольникові форми як ритмічні форми тактовика [1, с. 14]. Це пов'язано саме з тим, що кожен наступний розмір чимдалі до чистої тоніки, ніби охоплює попередній розмір, робить його своєю ритмічною формою та підпорядковує загальному звучанню. Звичайно, з цим можна дискутувати, проте більшість віршознавців київської школи

погоджується з таким твердженням, зокрема і у своїх публічних дискусіях, вважаючи це як узгоджену відправну точку. Адже за наявності у віршованому тексті понад чверть чистого тонічного розміру вищого порядку (тактовика чи акцентного вірша) він звучить уже не як дольник. Генеза тактовика, яка полягає саме в "нарощенні" додаткового складу (Н. В. Костенко, М. Л. Гаспаров [1, с. 10]), якісно ритмічно відрізняє його від інших тонічних розмірів.

У поданих віршах також бачимо, що чистий тактовик проступає саме в діалогах, у наслідуванні розмовного мовлення або фольклорних анафорах та епіфорах, створюючи ефект "мовного зашпортування", перепони легкій невимушеній поетичній мові.

І ще один зразок, на якому б хотілося зупинитися – акцентний вірш. Для ілюстрації візьмемо поезію "Зголоднілим язика зав'язали на вузол..." [2, с. 132].

Зголоднілим язика зав'язали на вузол, найгаласливіші облизують тарілки, хто не співає пісню, їдучи на чистому возі, того обстрижено для огорожі на кілки.	2-3-2-2-1 3-3-4- -2-1-1-4-1-1 -2-5-3-	Тк4 Акц3 Дк7 Акц4
Були усі колись, як у лісі дерева, тепер увиваємося, щоб захиститися, у колючий дріт.	1-1-1-2-2-1 1-2-3-2-4-1- 1-1-2-1-2-1	Дк5 Акц6 Дк5

Були колись на всі боки світу дороги,
тепер, крім правильної, немає інших доріг.

Хто вас убиває? Хто вам щось забороняє?
І ми хором кричимо: брехня!
(1968)

1-1-4-1-2-

Дк6

-3-1-1-3-1

Дк5 (X7)

1-0-3-1-

Акц4

Цей вірш-виклик, вірш-маніфест дуже доречно написаний саме акцентним віршем, розміром експресії, рвучкого ритму, розміром боротьби і протистояння світу. Саме розхитаний акцентний вірш, різноіктовий і уривчастий, який до кінця рядка унормовується римою, дає змогу відчувати на слух всю внутрішню боротьбу, закладену поетом у віршовий рядок.

Проте творчість і вільний дух поета Василя Голобородька нечасто давався в пута чіткого тонічного чи будь-якого іншого ритму. Верлібр був тим ковтком свободи, що давав поету простір для творчості. У своїй статті "Вільний вірш поета" Микола Вінграновський, поціновувач і прихильник класичних ритмів, так відгукнувся про поета:

Верлібр прихопив і нашу поезію, як грип. Та грип приходить і відходить, а тут роками, десятиліттями, з дня у день, методично і вперто верлібр підминає під себе все, що не по ньому. [...] Я ніколи не писав би про верлібр, про цей немов підрядник з мов іноземних, якби не вірші Василя Голобородька... Тут починається те, чого ти давно чекав, на що сподівався, ревниво ловив себе на думці: а що як не буде, а що як не народиться, а що як не вийде?... І тут раптом: з кожного вірша на тебе спокійно дивиться поет. Стоїть і дивиться. А з-за його плеча, зіпершись піборіддям на його плече, виглядає його світ [3, с. 534].

Висновки. Отже, спостереження за неklasичним тонічним віршем у Василя Голобородька, творчість якого здебільшого складається із верлібрів – неримованих вільних віршів астрофічної будови, поліметричних за розміром, є цікавою з погляду таких тенденцій, як тягіння до нерегульованості, незначне переважання тактовиків у неверлібрових віршах, фольклоризм як провідний принцип як у верлібрах, так і в решті віршів, чергування експресивних і медитативних мотивів у поетичній творчості, відтворення в ритміці розмовного мовлення та говірного фольклорного вірша, передача в поезії унікальних особливостей української мови та густих насичених автентичних образів. У багатьох верлібрах, окрім ритмічної схожості їх до фольклорних зразків, знаходимо також тематичні покликання на різні жанри усної народної творчості. Окрім цього, в автора є небагато поезій, написаних тонічним віршем (дольником, тактовиком, акцентним віршем), які ми розглянули в цій статті та які становлять для нас особливий інтерес. Тенденції, які спостерігаємо в дольнику В. Голобородька, –

це бунтування поета в межах силаботонічної структури, ламання класичних канонів, свобода і розхитаність у межах різноіктового дольника, що корелюється і з ідейно-тематичною складовою поетичних творів. Тактовик поета – який, на наше здивування, становить більшість серед тонічних неверлібрових розмірів, – проявляється здебільшого як діалоговий розмір, що імітує розмовне мовлення та відображає ефект "мовного зашпортування". Поодиноким акцентним вірш є розміром експресивної лірики поета, він створює ритмічний ефект боротьби та протистояння світу. Такий детальний аналіз тонічного вірша Василя Голобородька дає можливість проаналізувати випадки, у яких поет вдається до тих чи інших розмірів, глибше розкрити його ритмічний ідіостиль, точніше зрозуміти особливості його лірики.

Список використаних джерел

1. Віршознавчий семінар. Український тонічний вірш: Дк, Тк, Акц, В. в. Тактовик: типологія форм: Збірник наукових праць / Упор. Н. В. Костенко та ін. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 160 с.
2. Голобородько Василь. Яблуко добрих вістей / В. Голобородько. Вибране. Серія "Українська поетична антологія". – Київ: А-ба-ба-га-ла-ма-га. 2023. – 351 с.
3. Українське слово: хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст. – Київ: Видавництво "Рось". – 687 с.
4. Український дольник: монографія / за ред. Н. В. Костенко. – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – 432 с.
5. Шутенко Юлія. Фольклорна традиція та авторське "Я" в поезії Василя Голобородька: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.07. – Київ: нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Київ, 2005. – 20 с. <http://surl.li/hqzpb>

References

1. *Virshoznavchyi seminar. Ukrainskiy tonichnyi virsh: Dk, Tk, Akts, V. v. Taktovyk: tipologhiia form* (2017) [Poetics Seminar. Ukrainian Tonic Verse: Syllable Count, Toncity, Accent, Verse Forms]. N. V. Kostenko & et al., Eds. Kyiv: Dmytro Buraho Publishing House. [In Ukr.].
2. Holoborodko, V. (2023). *Yabluko dobrykh vistei. Vybrane*. [Apple of Good News. Selected Works]. (Series "Ukrainian Poetic Anthology"). Kyiv: A-ba-ba-ha-la-ma-ha. [In Ukr.].
3. *Ukrainske slovo: khrestomatia ukrainskoi literatury ta literaturnoi krytyky 20 st.* [Ukrainian Word: Chrestomathy of Ukrainian Literature and Literary Criticism of the 20th Century]. Kyiv: Ros. [In Ukr.].
4. *Ukrainskyi dolnyk*. (2013). [Ukrainian Dolnyk]: Collective Monograph. N. V. Kostenko, Ed. Kyiv: Dmytro Buraho Publishing House. [In Ukr.].
5. Shutenko, Y. (2005). *Folklorna tradytsiia ta avtorske "ja" v poezii Vasylia Holoborodka*. [Folklore Tradition and Authorial Self in the Poetry of Vasyl Holoborodko]. Doctoral dissertation abstract in Philology. Kyiv, Taras Shevchenko National University of Kyiv. <http://surl.li/hqzpb> [In Ukr.].

Надійшла до редколегії 02.05.23

Victoria Hahara, PhD Student
ORCID number: 0009-0007-1348-4058
e-mail: haharav19@gmail.com
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine.

VASYL HOLOBORODKO – A MASTER OF NON-CLASSICAL VERSE FORMS: VERSIFICATION ANALYSIS

The article explores the creative work of Vasyl Holoborodko, particularly his book of poems "An Apple of Good News". This topic has not been extensively researched in Ukrainian literary studies, although Holoborodko's work has been studied in other aspects, such as folklore, in Yulia Shutenko's dissertation. This article specifically focuses on the analysis of non-classical verse forms in the author's poetry. According to one accepted classification, non-classical verse is divided into dactylic, taktovyk's, and accentual verse, depending on the change in the number of intrastressed syllable intervals. These forms have different productivity in Ukrainian poetry in general and in the work of Vasyl Holoborodko in particular. The polymetric superform of the non-classical verse is the vers libre, and Vasyl Holoborodko is the most productive author of this form among his contemporaries. This is related to the feature of his work as folklore trend. Among the examples of poetry presented in the article, there are samples that refer to the folklore sources of his poetry, spoken folk verse, which is the source for non-classical verse forms, and particularly vers libre. Additionally, there are interesting examples of dactylic, taktovyk's, and accentual verse, which are analyzed in detail in the article, including the poems "Spring", "Mother was cleaning potatoes", "Linen Birds", and "Hungry tongues tied in a knot...". The analysis of these pieces of poetry allows us to trace the tendencies of his creative work, such as a tendency toward irregularity, a slight predominance of taktovyk verses in non-vers libre verses, folklore as a leading principle both in vers libre and in the rest of the poems, and the alternation of expressive and meditative motifs in poetic creation, the reproduction of conversational speech and folk verse rhythms in the poetry, the transmission of unique features of the Ukrainian language and authentic imagery. The article is a part of an author's larger study of non-classical verse in Ukrainian poetry of the second half of the 20th century.

Keywords: Vasyl Holoborodko, poetry, non-classical verse, dolnik, taktvyik, accentual verse, vers libre, poetry book "The Apple of Good News", folklorism, rhythmic irregularity, polymetry.